

Deklinace maskulin životných

a) substantivní deklinace

1. vzory/typy s nulovou koncovkou v Npl.

vzor tvrdý: *pán* (zakončení na pravopisně tvrdou nebo obojetnou souhlásku)

vzor měkký: *muž* (zakončení na pravopisně měkkou souhlásku)

2. vzory/typy s koncovkou v Npl.

vzor *soudce* (kmen je zakončen na pravopisně měkkou nebo obojetnou souhlásku)

vzor *předseda* (kmen je zakončen na pravopisně tvrdou, obojetnou souhlásku, zřídka měkkou souhlásku /*paňáca, Nohavica*/),

u vz. *předseda* se uvádějí podvzory/podtypy *husita, sluha, paňáca*, viz PMČ.

b) adjektivní deklinace

vzory (PMČ je neuvádí, Čeština řeč a jazyk – vz. *hajný, průvodčí*)

Tvary s variantními a dubletními koncovkami

D / Lsg.: *-u, -ovi* (pán), *-i, -ovi* (muž), *-i, -ovi* (soudce), *-ovi* (předseda)

Pravidla užití koncovek, viz PMČ (1995, s. 247).

Vsg.: *-e/-u* (pán: po alternujících souhláskách (*k, g, h, ch*) je zpravidla *-u*:
nešťastníku/nešťastníče /arch./)

-i/-e (muž: *učiteli, zakončení na -ec: otec – otče!*)

-e (soudce: *zakončení na -ce – pane soudce!*)

-o (předseda: *pane předsedo*)

Npl.: *i, -ové, -é; -i/-ové, -é/-i* (synonymie koncovek)

Některá pravidla pro užití koncovek, např.:

názvy zvířat většinou *-i*: *psi, medvědi*

neutvořená jména, vlastní jména národů (zejm. jednoslabičná) atd. *-ové*: *synové, Dánové*
jména na *-tel, -an* koncovku *-é*: *učitelé, svatebčané*

jména na *-ota, -eta* dubletu *-i/-ové*: *despoti/despotové*

jména na *-ita, -ista, -ta, -da* dubletu *-é/-i*: *bandité/banditi, invalidé/invalidi*

Lpl.: *-ech, -ích* (*-ách* je nespisovná, kromě části zdobnělin)

jména zakončená na **obojetnou souhlásku a tvrdou** (kromě *-k, -g, -h, -ch*) mají *-ech*
(*ekonomech; doktorech*)

jména zakončená na **měkkou souhlásku a -k, -g, -h, -ch** mají *-ích* (*mužích*), některé zdobněliny dubletu *-ích/-ách* (*holoubcích/holoubkách*)

Pozor na deklinaci substantiv:

bratr, člověk, host, kněz, kníže a některých dalších, viz Čeština řeč a jazyk (2000, s. 183)